

Yleisen edunvalvonnan kehittämistyöryhmän kokous 6-7/2023

1. Ajankohtaiset

Kysymys:

Minulla on edunvalvottava (xx), joka tehtailee hyvin aktiivisesti petoksia. Käytännössä hän tai joku tuttava tekee nettiin myynti-ilmoituksia olemattomista tuotteista ja rahat maksetaan xx käyttövaratilille. Jälleen kerran xxkv-tili on suljettu tutkinnan vuoksi. Onko niin, että meidän tulee avata uusi kv-tili uuteen pankkiin tästäkin huolimatta, kun päämies niin pyytää? Rikokset näyttävät jatkuvat niin kauan, kuin kv-tili on käytössä.

Keskustelu ja johtopäätöksiä:

- mm. tilanteita, joissa käydään Tori kauppaa ja päämiehen tilille tulee ehkä ei sinne kuuluvia suorituksia; edunvalvoja on ilmoittanut ylläpitäjälle, että blokkaavat päämiehen ilmoituksia, tämäkään ei aina johda toivottuun tulokseen
 - päämiehen käyttövaratili hakkeroitu ja tyhjennetty
 - tilejä on suljettu, eräessä tapauksessa Nordea ei suostunut avaamaan uutta tiliä
 - toimintakelpoisuuden rajoituksia on haettu, nämäkään eivät aina auta
- Työryhmän johtopäätökset
- edunvalvojan velvollisuus on toimittaa käyttövarat tavalla tai toisella
 - edunvalvojan ei tulisi estää uuden käyttövaratilin avaamista
 - jos tiliä ei päämiehelle saada pankin kieltäytyessä sopimusehtojen mukaan, käyttövarat toimitettava muulla tavalla
 - pankki voi purkaa peruspankkisopimuksen tai kieltäytyä avaamasta tiliä sopimusehtojen mukaan
 - Fivan hyvän pankkitavan ohjeesta: *Pankki voi kieltäytyä peruspankkipalvelun tarjoamisesta kuluttajalle vain painavasta syystä. Tällaisia syitä ovat esimerkiksi se, että pankki ei voi tunnistaa henkilöä luotettavasti, tämän käytettävissä on jo tili tai tilinkäyttöön oikeuttava maksuväline tai jos pankilla on aiheutta epäillä tilin tai maksuvälineen väärinkäyttöä. Pankki ei kieltäydy peruspankkipalveluiden myöntämisestä pelkästään aiemman maksuhäiriömerkinnän perusteella.*
 - Nordean sopimusehdot: *Peruspankkipalveluissa on erityiset irtisanomisehdot, joten pankki saa irtisanoa peruspankkipalvelut vain, jos asiakkaan maksutilillä ei ole ollut tapahtumia 24 peräkkäisen kuukauden aikana tai asiakas ei enää asu laillisesti ETA-valtiossa. Lisäksi pankilla on oikeus purkaa peruspankkipalveluita koskevat sopimukset, jos asiakas on tahallisesti käyttänyt tiliä laittomaan tarkoitukseen tai asiakas on antanut virheellisiä tietoja tai jättänyt antamatta tietoja ja oikein annetut tiedot olisivat johtaneet perusmaksutilin ja siihen liittyvien palveluiden hylkäämiseen.*
 - Pankki ilmoittaa kieltäytymisen perusteen kuluttajalle, mikäli laista ei muuta johdu.

- on parempi, että tilin avaaminen/sulkeminen on yksinomaan pankin ja sen sopimusehtojen varassa eikä edunvalvoja päättäisi siitä, että päämies ei saa peruspankkipalveluja
- eräs pankki on lopettanut myös edunvalvontatilin; tähän odotetaan perustelua.

Muuta

Päämiehen tulot sosiaalisesta mediasta ja ulkomailta

- päämiehen työtuloa, joka pääsääntöisesti ei kuulu edunvalvojan hallintaan
- ilmoittaako pm itse tulon verottajalle
- tuloilla vaikutus etuuksiin ja talouden hoitoon
- tulo ei välttämättä tule edunvalvojan tietoon
- yritettävä selvittää päämiehen kanssa toimintatavat, seuraamukset ja vaikutukset talouteen
- ehdotetaan koulutukseen tätä aihepiiriä.

Kantelu EOA:lle

- päämies velkaantunut edunvalvonnan aikana, palvelumaksuja maksamatta, varoja käytetty muihin, miten tilannetta voi purkaa
- velkajärjestely?
- työnantajan vahingonkorvausvastuun perusteita ei ole, Valtiokonttori ei pääomaa lähtökohtaisesti korvaa, virkamiehen tuottamuksella aiheutettu lisäkustannus korvattavaa
- jäädään odottamaan kanteluun annettavaa ratkaisua.

Itsenäistymisvaratilien kirjanpito

- DVV on pyytänyt vuositileihin päämiehen itsenäistymisvarojen saldotietoja, onko käytäntö muuttunut?
- Vastaus: linja ei ole muuttunut. Varoja ei oteta kirjanpitoon, ei myöskään jälkihuollon ajalta, kun varat ovat sosiaalitoimen hallussa. Tarvittaessa edunvalvoja saa sieltä tietoja ja yleensä onkin yhteydessä, kun neuvottelee varojen käytöstä päämiehen hankintoihin.

Erytistehtävien laskutus, useita kysymyksiä

- Ei laskuteta enempää kuin mitä oikeusapu laskuttaisi, jos päämiehellä on oikeus julkisin varoin kustannettuun oikeusapuun. Se, että edunvalvoja hoitaa tällaisen asian, ei saa tulla päämiehelle kalliimmaksi kuin oikeusapu. Oikeusavun saamisen kriteerit voi tarkastaa laskurilla tai kysymällä oikeusaputoimistosta. Tuntilaskutus on 110 €.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2008/20080290>
- Erytistehtävissä/sijaisuustehtävissä joutuu tekemään useinkin toimia koko kuolinpesälle. Miten laskutetaan?
- >Työryhmä on suosittanut jo aikaisemmin: jos edunvalvoja tekee koko kuolinpesää hyödyttävää työtä, josta päämies maksaa palkkion; kuolinpesä korvaa osakkaalle eli vähennetään pesän varoista, kulu maksetaan päämiehelle, lasku päämiehelle ja jakokirjassa kuluna. Palkkio-ohje kohta 6.2.
- Minulla on edelleen epäselvä mille taholle ohjaan elatusapuasioissa? Työryhmä on ottanut tähän kantaa jo aikaisemmin: Kysymykset/vastaukset; vastaus 15.12. 2022 sisältyy julkaistuun asiakirjaan

- https://oikeus.fi/material/collections/20230113110053/HpOpy1E2F/Yleisen_edunvalvonnan_kehittamistyoryhma_kysymykset_ja_vastaukset_2013-2022.pdf
- <https://intranet.om.fi/oikeusaputoimistot/sektori/yleisenedunvalvonnankehittamistyoryhma.html.stx>
- > Työryhmällä ei ollut nyt lisättävää palkkio-ohjeeseen ja julkaistuihin vastauksiin näiltä osin.

Muuta

- Palkkion tarkastaminen tilivalvonnassa vuodenvaihteen tilanteen mukaan. Tilintarkastushuomautus: Merkinnän sisältö on ollut, että edunvalvontapalkkiota on peritty vuonna 2022 liikaa.
- > Käytäntö ei ole muuttunut eikä palkkiota pääsääntöisesti tarkasteta vuodenvaihteen tilanteen mukaan. Mikäli oikea virhe laskelmassa, toivotaan, että huomautuksessa kerrotaan, mikä virhe.

Tiedoksi Tanja Mikkilän väitöskirja

[Päämiehen etu edunvalvojan päätöksenteossa \(helsinki.fi\)](#)

Tiedoksi; palkkioasetukseen valmistellaan muutoksia määrien suhteen hallitusohjelman mukaisesti.

DVV:n asioita:

- omaisuusluettelo on nyt Elsa-Edvard- ohjelmassa eli kaikki tilit mahdollista toimittaa sähköisesti.

TEAS tutkimus alkaa:

EDUPA VN TEAS -hankkeessa selvitetään yleisen edunvalvonnan laatua ja toimivuutta. Hankkeessa kerätään tietoa edunvalvontapalvelun palvelulupauksen toteutumisesta asiakkaiden näkökulmasta ja selvitetään edunvalvontapalveluiden alueellisia eroja.

- tutkijat ovat yhteydessä edunvalvojiin, kyselyjä eri ryhmille
- mukana tutkijajoukossa mm. Henna Nikumaa ja Anna Mäki-Petäjä-Leinonen.

2. Omavalvontasuunnitelman malli

Työstämistä jatkettiin

- Merja kertoi Ylivieskan edunvalvontatoimiston omavalvontapäivistä; suunnitellusti tarkastettiin päämiesasiat, osittain ristiin tarkastuksilla; löydettiin jotain korjattavaa
- pyritään vielä enemmän konkreettisiin esimerkkeihin yleisen sijasta suunnitelmamallissa

Päivi Tiainen-Hyrkäs